

VYVOLENE A PARTNERI 19-25

Autori: Dominika a Juraj Hajkovskí, Martin Slíž

Vyvolené a partneri - program pre dievčatá a chlapcov vo veku 19 - 25 rokov
(1. fáza - odskúšanie a prispôsobenie miestnym podmienkam)

obsah

Úvod
Ciele itinerára
Základné ciele
Rozvoj osobnosti
Sociálny rozvoj
Rozvoj osobnej spirituality
Rozvoj kultúry života
Nasadenie pre lepší svet
Témy itinerára
Praktické východiská
Autori itinerára
Použitá literatúra

STRETNUTIA

Metodiky jednotlivých strenutí

1. Teoretické východiská

Vývinová psychológia o období 18 – 25 rokov človeka hovorí ako o adolescencii (cca do 20 rokov) a o období mladej dospelosti (až do veku 35 rokov).

Začiatok dospelosti naša kultúra nevy vymedzuje žiadnym špecifickým medzníkom či rituálom (maturita či právo voliť od 18. roku života nemajú dostatočný spoločenský význam). Okrem fyzickej dospelosti (18 rokov) hovoríme aj o psychosociálnej dospelosti, ktorá u každého nastupuje v inom čase, v inej dobe a rozličnou rýchlosťou.

Za najvýznamnejšie psychické znaky dospelosti sa považuje samostatnosť, relatívna sloboda vlastného rozhodovania a správania spojené so zodpovednosťou vo vzťahu k iným ľuďom a so zodpovednosťou za svoje rozhodnutia a činy.

Psychická dospelosť sa prejavuje zmenou v mnohých oblastiach:

- a) Dospelý človek už nie je závislý na primárnej rodine a jeho osamostatnenie je spojené so zmenou vzťahov s rodičmi. Tie sa po puberte upokojili, sú rovnocennejšie, symetrickejšie. Názor na rodičov je realistický, objektívny, dokáže prijať ich rady a skúsenosti, ale tiež samostatne sa rozhodnúť, či ich považuje za užitočné a rozumné (stále bývanie s rodičmi sa javí ako nevýhoda pre ďalší rozvoj osobnosti).
- b) Osamostatnenie je predpokladom aj pre prijatie nových sociálnych rolí, vyjasnenie si názorov na hodnoty, normy v spoločnosti, kultúre i v náboženskom presvedčení.
- c) Menia sa vzťahy k ľuďom, najmä k rovesníkom. Tie sú symetrickejšie a spolu s osobnou zrelosťou mladého človeka vytvárajú priestor pre intímny (hlboký a výlučný) vzťah s opačným pohlavím.
- d) Dospelosť je obdobím sexuálnej zrelosti, ktorá sa stáva aj prostriedkom pre darovanie nového života v intimite manželského vzťahu.
- e) Dospelosť je definovaná aj ekonomickou samostatnosťou – mladý človek potvrdzuje svoju sebestačnosť v rámci nejakej profesie.

Myslenie mladého dospelého je realistické, pripúšťa relativitu rôznych názorov a rád, diskutuje na rôzne témy. Považuje za samozrejmé mať vlastný postoj k spoločenským, politickým i náboženským otázkam.

Dôležitou súčasťou identity sa v mladej dospelosti stávajú novo získané roly – profesijná (začlenenie do pracovného procesu, prebratie zodpovednosti za vykonávanú prácu, využitie talentov a štúdiom nadobudnutých kompetencií v povolani, ako aj začlenenie do kolektívu v práci), partnerská (kde už nejde o experimentovanie, ale o investovanie do trvalého a stabil-

ného partnerského vzťahu, ktorý by mal vyústiť do manželského zväzku) a nakoniec rodičovská (ako prirodzený dôsledok stabilného a výlučného partnerského vzťahu – manželstva). (Vágnerová, 2000, s.301 – 309)

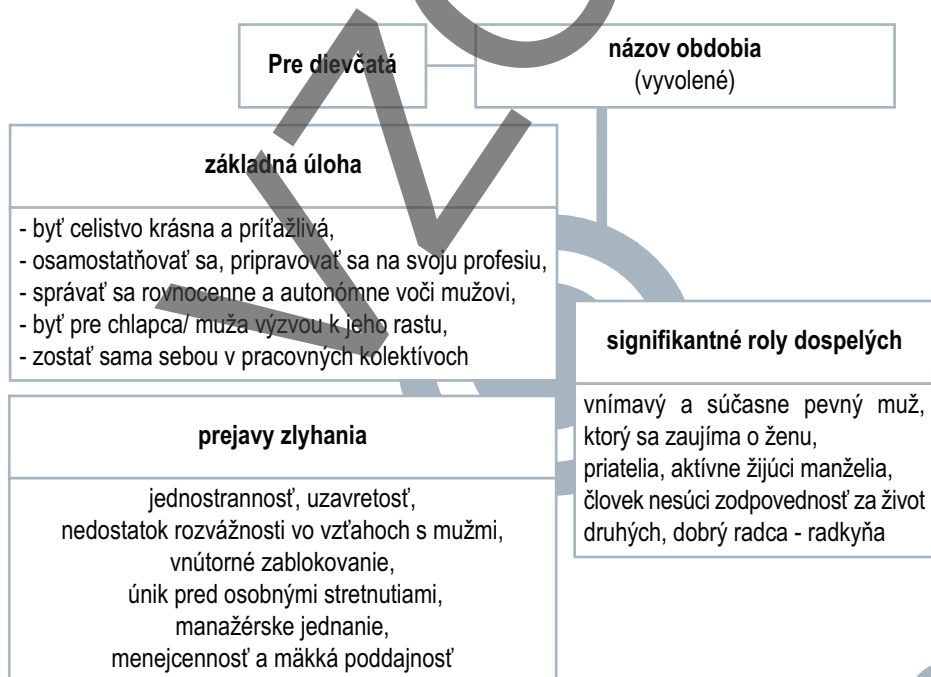
Ciele itinerára

V tomto vekovom období sa akoby narúšajú pevné a ostré hranice medzi mužským a ženským svetom. Mladý človek by už mal byť schopný prijať aj druhý pól svojej osobnosti: muž svoje ženské a žena mužské schopnosti či vlastnosti a vedome ich rozvíjať.

Cieľom itinerára pre túto vekovú skupinu je CESTA PARTNERSTVA muža a ženy (cesta ako niečo plynúce, dynamické, pokračujúce, ktorého vyústenie môže ovplyvniť každý sám svojimi rozhodnutiami a aktivitou). Ako muž, tak i žena na tejto ceste sa musí niečoho vzdať, niečo prijať, učiť sa načúvať, rešpektovať, oceňovať a spolupracovať, za každé rozhodnutie prijať zodpovednosť a znášať dôsledky.

Táto cesta sa odohráva na viacerých úrovniach. Pre každého mladého človeka, ktorý na ňu vkročí, to znamená prejsť:

- od svojej minulosti cez živú prítomnosť k vysnívanej budúcnosti,
- od JA cez TY k MY,
- od rozličnosti jednotlivcov k jednote páru.

Pre chlapcov

názov obdobia
(partneri)

základná úloha

- osamostatňovať sa,
- byť primerane náročný na seba a kritický voči sebe,
- osvojiť si schopnosti osobne sa stretať a partnersky komunikovať s dievčaťom a partnersky jednať v pracovných kolektívoch

prejavy zlyhania

rastúce vnútorné zablokovanie,
únik pred osobnými stretnutiami,
používanie druhých,
poddajné alebo naopak arogantné jednanie
v pracovných vzťahoch

signifikantné roly dospelých

zrelá dospelá žena, dievča stelesňujúce ideál ženy a otvorené pre stretnutie a komunikáciu (lákajúce do osobnej intimity), muž schopný partnersky osobne komunikovať, manželská dvojica, otec rodiny alebo spoločenstva, človek nesúci zodpovednosť za život druhých, dobrý radca

Toto vekové obdobie je krásne svojou nádejou, keď ešte nič nie je stratené a všetky plány, sny, vízie, prania sú celkom blízko k uskutočneniu. Ak si život fiktívne rozdelíme do piatich oblastí (ako ich uvádzame ďalej), Cesty zrenia pre Partnerov a Vyvolené sledujú tieto ciele:

Rozvoj osobnosti – objaviť vlastný život a dať mu zmysel

Mladého človeka často v rozlehtë brzdia osobné zranenia z detstva, z rodiny, ktoré si bolestivo uvedomuje. Až keď ich existenciu prijme a nastúpi cestu uzdravovania, odpustenia a prijatia, dokáže sa do hĺbky otvoriť pre partnerstvo. Dievča ako i chlapec potrebujú prijať svojich rodičov aj v ich zlyhaniach, osamostatniť sa (duševne, ale aj fyzicky) a dať vzťahu s rodičmi partnerský rozmer. Identifikácia a prijatie svojho pohlavia by už malo byť samozrejmosťou.

Dievča – vyvolená – by malo mať predstavu o svojej budúcnosti (poslaní či povolaní) a začať jej dávať reálny rozmer. S mužmi by malo vedieť komunikovať na vyrovnanej, partnerskej úrovni, ostáva však naďalej žensky vnímavé a starostlivé.

Chlapec – partner – sa stáva rozhodným mužom, je si vedomý zodpovednosti nielen za seba, ale aj za jemu zverených (manželky, detí, podriadených). Nepotrebuje sa predvádzať, pozná svoje dary i nedokonalosti a jeho osobná sila pramení z vybudovanej integrity a vedomia vlastnej hodnoty.